

Jaarverslag 2014

Eenheid in verscheidenheid

Dovenschap
Randhoeve 221
3995 GA HOUTEN

Postbus 197
3990 DD HOUTEN

info@dovenschap.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. De vereniging	6
1.1 Visie	6
1.2 Missie	6
1.3 Doelgroep	7
1.4 Dovenparlement	7
1.5 Bestuur	8
1.6 Bureau / secretariaat	9
1.7 Ledenadministratie	9
1.8 Financiële administratie	10
2. Informatievoorziening	11
2.1 Website	11
2.2 Nieuwsbrief	11
2.3 Sociale media	11
2.4 Overige media	12
2.5 In de media	12
3. Bondgenotencontacten	13
3.1 Nationale contacten	13
3.2 Federatie dovenorganisaties	14
3.3 Platform D SH TOS	14
3.4 Internationale contacten	15
3.5 Werkgroep DOS	15
3.6 Werkgroep DAF	16
3.7 OPCI	16
3.8 Grow2Work	16
3.9 ToDo	17
3.10 Themabijeenkomsten	17
3.11 Regiogroep Brabant	17
4. Belangenbehartiging	18
4.1 Samen Sterk	18
4.2 VN verdrag	18
4.3 Erkenning NGT	19
4.4 Tolkvoorzieningsysteem	20
4.5 Rechtshulploket	21
4.6 Meldpunt	22
4.7 Programmaraad	22
4.8 Mijn baby is doof	23
4.9 Kwaliteit TeleTolken	23

Voorwoord

Dit jaarverslag: bespreekt wat in 2014 is gedaan 1e jaarverslag echt helemaal van ons. Het vorige jaarverslag surfden we nog mee op de naweeën van het oude bestuur.

Het was ergens in november 2012. Ik lag op een hagelwit strand, uitkijkend op een azuurblauwe zee en wuivende palmbomen. Het digitale tijdperk. Een cocktail in mijn ene hand en een iPad in mijn andere. Leve de Wi-Fi. Of juist niet. Tril. Een nieuwe mail. Ik had nooit verwacht dat ik voorzitter zou worden. Het illustreert hoe het verschil tussen werk en privé vervaagt.

Het digitale tijdperk is goed en heeft heel veel voordelen. Zo het bestuur op afstand vergaderen via Skype of Google Hangout. Hierdoor vermindert de reistijd. Daarnaast werkt het bestuur intensief met Google Drive. Hier kun je mailen, documenten opslaan, delen en samen gelijktijdig aan een document werken. Printen doen we nauwelijks. Als je door ziekte, drukke agenda of reisafstand niet in staat bent om te reizen is Google een ideale oplossing.

Toen dit bestuur in 2013 begon kregen we te maken met een drastisch verminderd budget waardoor een verhuizing en inkrimping van het personeel een noodzakelijke stap waren. Daarnaast was de politiek volop in beweging en kwam de transitie op gang: de wet Passend Onderwijs, de Participatiewet, de Jeugdwet en de wet Herziening Langdurige Zorg. Daarnaast kwam ook het ratificatieproces van het VN-verdrag voor de Rechten van Mensen met Bependingen op gang. Bovendien melde Roelof van Laar (PVDA) dat hij bereid was om een initiatiefwet te maken voor de erkenning van de Nederlandse Gebarentaal.

Onze strategie in 2014 was om samen te werken, en een goede basis te bouwen qua organisatie. Intern beginnen is extern winnen. Er zijn veel afspraken gemaakt met verschillende personen binnen de dovengemeenschap en het bestuur heeft vele adviezen gekregen. Een compleet nieuw bestuur betekent ook dat er hoge verwachtingen zijn van zo'n nieuw bestuur. We wilden binnen 100 dagen al een verschil maken. Door een structuur op te zetten, een koers uit te stippelen, door samenwerken, kennismaken, vrijwilligers te vinden en actieve leden te werven. Ook hebben de bestuursleden zich erop gericht om met elkaar samen te werken. Hierin

hebben we ons een aantal keren moeten herpakken. Er was sprake van vertrek van een bestuurslid maar ook van de komst van twee nieuwe bestuursleden. Samen werken we hard aan de belangen voor de dovensgemeenschap, maar zonder ondersteuning van ene bureau en met een klein budget. Dit vraagt van alle bestuursleden, die dit werk op vrijwillige basis doen, een forse inzet.

Zoals eerder geschreven: het digitale tijdperk is goed. Maar het is ook een gevaar. Op sociale media zoals Facebook en Twitter zijn kritische berichten jegens Dovenschap te vinden. Kritiek is goed: het houdt je bij de les en zorgt voor zelfreflectie. Maar als kritiek niet onderbouwd is en puur negatief bedoeld is, dan kan het verzwarend werken voor de inzet van het bestuur, en zelfs contraproductief. Achter de veiligheid van het computerscherm is het makkelijk oordelen. De uitdaging van het bestuur is hoe we met beperkte middelen onze doelgroep kunnen informeren. Communicatie is juist een knelpunt. Het is een uitdaging hoe we zoveel mogelijk mensen op een voor hun passende manier kunnen bereiken. Via sociale media bereiken we het algemene publiek. Daarnaast pikt het bestuur signalen via sociale media. Het is voor ons onbegonnen werk gebleken om overal op te reageren maar we lezen de berichten en kritieken wel. Ook op dit vlak vervaagt het verschil tussen werk en privé. In het digitale tijdperk zijn bestuursleden altijd bereikbaar. Bovendien liggen bestuursleden onder een vergrootglas. Het bestuur zocht daarom in 2014, ook in combinatie met de werkdruk, naar een balans tussen werk en privé.

Het digitale tijdperk: houdt dit kansen in, of bedreigingen? De dovenwereld verandert. Lidmaatschap van een belangenorganisatie is niet vanzelfsprekend. Het liefst willen mensen vrijblijvend zijn, en het liefst bezoekt men gratis activiteiten. Steun bieden middels lidmaatschap en een financiële bijdrage doet men niet snel. Men ziet er graag wat tegenover staan, zoals bij een directe ruilactie. Dan is de respons groter. Het meeste werk van Dovenschap is echter onzichtbaar voor de leden, zoals het gesprekspartner zijn voor de overheid, het behartigen van de belangen van doven in gesprekken met de overheid, zorgaanbieders en dienstverleners. Een bijkomend probleem van te weinig leden is dat de subsidiegevers hun financiële bijdrage baseren op het aantal leden.

Wat is het doel van Dovenschap? Waar streven we naar? Tijdens een brainstormweekend in 2014 kwam we tot conclusie dat onze missie eigenlijk is om onszelf ooit op te heffen. Het ideaalbeeld is dat Dovenschap op een dag niet meer nodig is omdat de belangen van doven goed gewaarborgd zijn in de wetgeving en in de maatschappelijke structuur. Maar dat is een ideale wereld. Voor het zover is hebben we nog veel werk te verzetten. We bouwen aan het Dovenschap van de toekomst. We zaaien hiervoor nu de plantjes zodat we straks kunnen oogsten. Alle bestuursleden: doen het werk voor Dovenschap naast hun betaalde baan, wat hen avonden en weekenden kost. We doen het graag. Het blijft wel jammer dat maar weinig mensen bereid zijn om vrije tijd op te offeren. Want eigenlijk is het niet echt een offer: werken voor Dovenschap is leuk, boeiend, inspirerend en leerzaam. Je werkt dan voor het belang van doven en dus ook voor je eigen belang. Bovendien is dit werk een goede aanvulling op je C.V. Dus kom op mensen! We zoeken actieve dove leden!

Eva Westerhoff
voorzitter Dovenschap

1. De vereniging

Dovenschap is de grootste onafhankelijke vereniging voor dove mensen. De vereniging biedt activiteiten en diensten aan, die dove mensen en hun betrokkenen ondersteunen bij vragen en problemen. Bijvoorbeeld door het geven van informatie via de nieuwsbrief, sociale media zoals Facebook en Twitter, en de website. Daarnaast versterkt de vereniging de band tussen dove mensen en betrokkenen door het organiseren van themabijeenkomsten.

De belangrijkste taak van Dovenschap is momenteel de behartiging van de belangen van dove mensen bij onder meer de overheid, zorgaanbieders en zorgverzekeraars. Dit heeft te maken met actuele maatschappelijke en politieke ontwikkelingen zoals de decentralisatie van de zorg, de WMO, de participatiewet en de ratificatie van het VN Verdrag voor de Rechten van Mensen met Beperkingen.

1.1 Visie

Dovenschap streeft naar een maatschappij waarin doven als zelfbewuste en betrokken burgers dezelfde rechten, verantwoordelijkheden, mogelijkheden en levenskwaliteit hebben als iedereen. Een toegankelijke samenleving en maatschappelijke gelijkwaardigheid voor alle doven in Nederland vraagt om een volledige ratificatie van het VN Verdrag inzake de Rechten van Mensen met Beperkingen en een wettelijke erkenning van de Nederlandse Gebarentaal (NGT). Ratificatie van het VN Verdrag betekent voor dove burgers dat er een einde komt aan discriminerende praktijken. Erkenning van de NGT houdt erkenning van de taal en cultuur van de Nederlandse dovengemeenschap in.

1.2. Missie

Dovenschap behartigt de belangen van doven en/of gebarentaalgebruikers en bewaakt het culturele en linguïstische erfgoed van de Nederlandse dovengemeenschap. Maatschappelijke gelijkwaardigheid en toegankelijkheid wordt bereikt door een pro actieve houding ten opzichte van sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen, door (mede)zeggenschap over wet- en regelgeving, wetenschappelijk onderzoek, kwaliteitstoetsing van producten en dienstverlening en door empowerment van doven zelf. Dit vraagt om een krachtige en coöperatieve houding

van Dovenschap: krachtig wanneer het gaat om maatschappelijke ontwikkelingen en coöperatief waar het gaat om mogelijke nationale en internationale samenwerkingsverbanden.

1.3 Doelgroep

Dovenschap richt zich met haar activiteiten op dove mensen en/of gebarentaligen, en direct betrokkenen als partners, kinderen en/of ouders. Daarnaast onderhoudt de vereniging contact met zorgverleners en het bredere publiek.

Onder dove mensen verstaat de vereniging iedereen met een auditieve beperking, ongeacht taalkeuze (gesproken Nederlands en/of Nederlandse Gebarentaal, NGT) en ongeacht hulpmiddelenkeuze (geen, hoorapparaten, CI of anders). Andere benamingen zijn Doof, doof, plotsdoof, laatdoof, slechthorend en doofblind.

1.4 Dovenparlement

Het Dovenparlement (Algemene Leden Vergadering) is voor Dovenschap de hoogste orgaan binnen de organisatie. Individuele leden en aangesloten organisaties kunnen dan meedenken, meepraten en meebeslissen over het beleid van Dovenschap.

In 2014 hadden we twee heel verschillende Dovenparlementen! In juni kwamen we bijeen in SWDA in Amsterdam, met een opkomst van ongeveer 20 leden. Maar in november hadden we in Utrecht met meer dan 50 aanwezigen! Tijdens die dag hadden we ook een interessante aanbod van verschillende lezingen en workshops over de projecten waar Dovenschap met zes andere organisaties bij betrokken is; Zorg, Onderwijs, Tolkenvoorziening, hoorhulpmiddelen, SOAP, Telecommunicatie, OPCI en Grow2Work. Ook kwam Tweede Kamerlid Roelof van der Laar langs om te vertellen over hoe een wetsvoorstel voor de erkenning van de Nederlandse Gebarentaal in zijn werk gaat. Voor wie mee wilde eten hadden we 's avonds een lekker diner met verschillende winterse gerechten en het bestuur had een quiz gemaakt over de Dovengeschiedenis in Nederland.

De vrijwilligers die zich in 2013 en 2014 belangeloos hadden ingezet voor Dovenschap werden die avond in de watten gelegd: zij kregen een gratis diner, een bos bloemen en een dankwoord. Het was een erg gezellige dag die zeker voor herhaling vatbaar is in 2015!

1.5 Bestuur

Dovenschap is een vereniging met leden. De leden kiezen om de drie jaar een nieuw bestuur die zorg draagt voor het uitvoeren van de activiteiten van Dovenschap.

Het huidige bestuur trad in juni 2013 aan. Op 25 februari 2014 is een etentje georganiseerd waarbij het nieuwe bestuur het oude bestuur en bureau bedankte voor hun inzet. Aanwezig waren Jan Bloemkolk (voormalig bureaumanager), Benny Elferink, Mark Bunck, Mariëtte Booij en Eva Westerhoff. Alice van der Garde en Leo Bruggeman hadden zich afgemeld. Ook Annemieke van Kampen en Dennis Hoogeveen moesten helaas verstek laten gaan.

De bestuurssamenstelling was in 2014 als volgt:

- Eva Westerhoff voorzitter
- Annemieke van Kampen vicevoorzitter, tot 14 juni 2014
- Dennis Hoogeveen vicevoorzitter
- Mark Bunck penningmeester
- Mariëtte Booij secretaresse
- Corrie Tijsseling algemeen bestuurslid, sinds 14 juni 2014
- Bjorn Verbeek-Yanagase algemeen bestuurslid, sinds 15 november 2014
- Vacant algemeen bestuurslid

Het bestuur had te maken met persoonlijke tegenslagen. Eva Westerhoff was begin 2014 nog herstellende van ziekte. De combinatie werk en gezin werd teveel voor Annemieke van Kampen, zij besloot zich terug te trekken. Dit gebeurde op 14 juni 2014, en dezelfde dag stelde Corrie Tijsseling zich kandidaat als bestuurslid. Zij werd door de aanwezige leden en organisaties unaniem gekozen. Ook Mariëtte Booij had te maken met ziekte. Mark Bunck tenslotte was belast met mantelzorg. Bij het dovenparlement stelde Bjorn Verbeek-Yanagase zich kandidaat als bestuurslid. Hij werd toen door de aanwezige leden gekozen.

Op 29 en 30 augustus vond het bestuursweekend plaats. Hier zijn plannen ontworpen en strategieën besproken. Op 27 december hield het bestuur een kerstborrel, waarbij het er om ging om het jaar 2014 gezamenlijk af te sluiten en met goede moed en enthousiasme het jaar 2015 in te gaan.

Het bestuur kwam in het jaar 2014 twaalf keer bij elkaar, waarbij sommige bestuursleden soms via Skype deelnamen aan de vergadering. Daarnaast is er een voortdurend contact via een Whatsapp-groep en e-mail. Bovendien worden regelmatig losse werkafspraken gemaakt tussen bestuursleden. Documentatie en verslaglegging gebeurt geheel via Google Drive. Door deze digitale werkwijze wil het bestuur zo efficiënt en kostenbesparend werken als mogelijk is. Ook in 2014 ontving het bestuur geen vacatiegeld of vaste kostenvergoeding. Wel hebben bestuursleden reiskosten en kosten voor eten/drinken gedeclareerd.

1.6 Bureau / secretariaat

Per 1 juni 2014 heeft het bestuur helaas afscheid moeten nemen van de bureau-medewerkster, Rike Baas. We hadden haar graag gehouden maar vanwege de grote onzekerheid rondom de subsidiering in de toekomst konden wij haar geen verlenging van haar contract bieden, en zeker geen vast contract. Vanaf juni tot en met december 2014 heeft Karin Haerkens-Parlevliet op vrijwillige basis bureauwerkzaamheden uitgevoerd. Helaas moest zij zich terugtrekken omdat dit voor haar toch te veel werk bleek. De taken van Mariette werden in de loop van het jaar door ziekte beperkt tot de ledenadministratie. De resterende werkzaamheden voor het bureau en het secretariaat zijn daarna onder de overige bestuursleden Eva Westerhoff, Dennis Hoogeveen en Corrie Tijsseling verdeeld. Dovenschap deelt haar kantoor met Nederlandse Dove Jongeren (NDJ), samen hebben we het kantoor grondig opgeruimd.

1.7 Ledenadministratie

Toen het nieuwe bestuur in juni 2013 aan de slag ging is besloten om een ledenstop in te stellen tot eind 2013, omdat de ledenadministratie eerst op orde gebracht moest worden. Met een nieuw systeem wilden we de ledenadministratie efficiënter en eenvoudiger maken. Banster, het nieuwe softwaresysteem, is na proefdraaien in maart 2014 in gebruik genomen. Annemieke

Bouwmeester heeft hier een belangrijke bijdrage aan geleverd. In verband met de reorganisatie van de ledenadministratie en besparing van kosten is er door het bestuur besloten om in 2014 geen ledenpas af te geven. Dit hebben we tijdig kenbaar gemaakt aan de leden.

Stand ledenadministratie per 31 december 2014:

- individuele leden: 562
- organisatie leden: 10
- donateurs: 35

1.8 Financiële administratie

Mark Bunck heeft de jaarrekening voor 2014 opgemaakt. Deze is ter akkoord voorgelegd aan een externe accountant, dhr. Konijnenburg van Kernhem, Accountants en Adviseurs B.V. De jaarrekening wordt als apart document aan de aangesloten leden en organisaties gestuurd.

2. Informatievoorziening

Een andere kerntaak van Dovenschap is informatievoorziening. Dat wil zeggen: het verstrekken van informatie aan de aangesloten leden en organisaties en aan de dovengemeenschap in het algemeen, maar ook aan de samenleving in het geheel. Er is een poging gedaan om een werkgroep informatievoorziening op te richten. Na twee overleggen moet helaas geconstateerd worden dat dit niet gelukt is. Uiteindelijk zijn onder leiding van Eva Westerhoff twee personen ingehuurd. Bij de informatievoorziening wordt wat betreft toegankelijkheid nadrukkelijk rekening gehouden met doofblinden.

2.1 Website

Het centrale systeem van de website van Dovenschap bleek lastig te onderhouden door de combinatie van een moeilijk systeem en te weinig menskracht en tijd. In 2014 is daarom begonnen aan de ontwikkeling van een nieuwe website met een makkelijker systeem. Johan Groskamp heeft hier een grote bijdrage aangeleverd.

2.2 Nieuwsbrief

Door het noodgedwongen vertrek van de bureaumedewerkster, Rike Baas, stopte ook “Nieuwsflits”, de nieuwsbrief van Dovenschap. Opnieuw was de reden een gebrek aan menskracht en tijd. Bovendien bleek het lastig om nieuwsbrieven te versturen via het systeem voor de ledenadministratie, Banster. In 2014 is begonnen met de ontwikkeling van een nieuwe vorm van de nieuwsbrief, en een nieuwe verzendwijze. Daarbij is aandacht besteed aan de vraag hoe de nieuwsbrief optimaal op digitale wijze verzonden kan worden, maar ook terecht komt bij de leden die geen gebruik maken van digitale kanalen.

2.3 Sociale media

Dovenschap is in 2014 wel steeds actief gebleven in de sociale media. De Facebook-pagina is goed bijgehouden, en Twitter in een wat mindere mate. Daarnaast zijn video's geplaatst op YouTube.

2.4 Overige media

Het streven was om in 2014 in elke uitgave van Woord & Gebaar, het onafhankelijke blad van doven, een advertentie te plaatsen van 1 pagina. Dit streven bleek, opnieuw door gebrek aan menskracht en tijd, lastig na te volgen. Dovenschap heeft wel een informatiekraam gehad op de WDD, waar contact is geweest met (potentiele) leden en informatie is verstrekt.

2.5 In de media

In 2014 werd verschillende malen in de media aandacht besteed aan doven. Een greep hieruit: Dovenschap werkte mee aan een item over CI van het actualiteitenprogramma 1Vandaag. Eva Westerhoff schreef een kritische blog over het RTL-programma Doof!. Annemieke van Kampen en Benny Elferink werkten mee aan de bejubelde documentaire van de Hokjesman over de dovengemeenschap. Dovenschap droeg er aan bij dat de kersttoespraak van de koning voorzien werd van een tolk. Verder was doofheid en doofzijn een onderwerp in diverse kranten en blogs. Daarnaast hielden bestuursleden lezingen en presentaties over Dovenschap en of doofheid en doofzijn. Tenslotte bracht Dovenschap dove kiezers onder de aandacht bij de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart en de Europese verkiezingen van 22 mei, en bracht Dovenschap deze verkiezingen onder de aandacht van de dovengemeenschap.

3. Bondgenotencontacten

Dovenschap heeft bondgenotencontacten als kerntaak. Daarnaast zijn contacten met zusterorganisaties als EUD en WFD maar ook nationale belangenorganisaties op het gebied van doofheid en doofzijn van belang voor Dovenschap, evenals contacten met andere belangenorganisaties, instellingen en overheden.

3.1 Nationale contacten

In 2014 voerde Dovenschap de kerntaken uit door diverse gesprekken te voeren met individuele personen, zowel professioneel deskundigen als ervaringsdeskundigen. Mensen gaven adviezen en tips of hadden belangstelling om lid te worden en/of actief te worden als vrijwilliger voor Dovenschap.

Ook werden banden aangehaald met organisaties in het werkveld en werden ter kennismaking verkennende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van organisaties en instellingen die werkzaam zijn op het gebied van zorg, onderwijs en hulpverlening rondom doven. Een belangrijke hernieuwde samenwerking vond plaats met de NBTG.

Daarnaast werden gesprekken gevoerd met overheden, evenals met kennisinstellingen en/of belangenorganisaties op het gebied van gebarentaal en mensenrechten. Al deze contacten droegen bij aan de opbouw van kennis bij het bestuur.

Ook werden congressen bezocht: Eva Westerhoff bezocht op 20 maart het *Teaching Deaf Learners* congres van Kentalis. Mariëtte Booij en Eva Westerhof bezochten samen het jubileumcongres van de Stichting Plotsdoven, van 27 t/m 29 maart 2014. Eva Westerhoff was eveneens aanwezig bij een congres over taalontwikkeling van kinderen en voerde daar een kort gesprekje met prinses Laurentien.

Er waren ook feestelijke gelegenheden. Zo was Eva Westerhoff in 2014 jurylid bij de Nationale Leesvertelwedstrijd, op 12 april 2014. Het hele bestuur was aanwezig op WereldDovenDag, op 26 september 2014 in Dordrecht. Het was een zeer geslaagde dag, met bovendien mooi weer.

Corrie Tijsseling was op 9 oktober 2014 aanwezig bij de oratie van Beppie van den Boogaerde, hoogleraar NGT aan de Universiteit van Amsterdam. Tenslotte promoveerde Corrie Tijsseling op 1 december 2014 aan de Universiteit Utrecht op haar onderzoek naar de betekenis van het Nederlandse dovenonderwijs voor de Nederlandse dovensamenleving.

3.2 Federatie dovenorganisaties

Voordat het huidige bestuur in de zomer van 2013 aantrad was er al een proces ingezet voor de federatievorming van de zeven belangenorganisaties voor doven, slechthorenden en mensen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). De Nederlandse Vereniging voor Slechthorenden (NVVS), de Federatie Ouders van Slechthorende kinderen en kinderen met TOS (FOSS) en de jongerenorganisatie SH-Jong besloten vlak voor het aantreden van het nieuwe bestuur samen verder te gaan. Zij vonden de cultuurverschillen met Dovenschap, NDJ, Fodok en Stichting Plotsdoven te groot. Tegelijkertijd spraken zij de wens uit om te blijven samenwerken.

Dovenschap, NDJ, Fodok en Stichting Plotsdoven besloten na overleg verder te gaan met het proces. Vanaf januari 2014 vond maandelijks en soms twee keer per maand overleg plaats over de federatievorming, onder leiding van een onafhankelijke voorzitter en procesbegeleider. Het is geen makkelijk proces, toch kan gemeld worden dat de organisaties dichterbij elkaar komen. Gesproken wordt onder andere over het rekening houden met elkaar bij het maken van een activiteitenplan, een gedeelde website, gedeelde financiën en een gedeelde ledenadministratie. Vooral nog gaat het dus om een facilitaire samenwerking. Dovenschap wil de ruimte behouden voor een eigen gezicht.

3.3 Platform D SH TOS

Voorheen heten de zeven belangenorganisaties “de Molenorganisaties” naar het oude adres waar zij gevestigd waren: de Molen in Houten. In het besturenoverleg van de zeven organisaties, dat maandelijks plaats vindt, is besloten om een nieuwe naam aan te nemen: het Platform D SH TOS. De organisaties deelden in 2014 de huur van het kantoor en werkten samen in het voucher-project “Samen Sterk in de Samenleving”.

3.4 Internationale contacten

De Europese Unie voor Doven (EUD) is gevestigd in Brussel, België. De leden zijn nationale verenigingen van Doven uit 28 Europese landen. Dovenschap is ook lid. De organisatie is erop gericht om op EU-niveau contacten te leggen en te onderhouden met de instellingen van de Europese Unie en ambtenaren.

De EUD heeft in het najaar van 2013 een manifest gelanceerd voor de leden van het Europees Parlement. Dit manifest vraagt de Europarlementariërs om naar de aanloop van de Europese verkiezingen hun campagnes zo toegankelijk mogelijk te maken voor doven en slechthorenden, door bijvoorbeeld video's te ondertitelen en/of te voorzien van een gebarenpostzegel. Verder moeten hun campagnebijeenkomsten ook toegankelijk zijn d.m.v. een gebaren- of een schriftolk. Om de EUD in hun campagne te ondersteunen heeft Dennis Hoogeveen, vicevoorzitter van Dovenschap, begin 2014 gesproken met verschillende Nederlandse Europarlementariërs in Brussel. Drie van hen (CDA en D66) hebben het manifest ondertekend en tijdens de gesprekken is het werk van Dovenschap voor doven in Nederland ook uitgebreid besproken.

In mei 2014 waren dus de Europese verkiezingen, waarbij er maar liefst 5 doven een gooi deden naar een zetel in het parlement. Twee waren de gelukkigen: Ádám Kósa uit Hongarije werd herkozen en Helga Stevens uit België werd in het Parlement voor de eerste maal gekozen. De volgende stap voor Dovenschap is om de nieuwe en terugkerende Europarlementariërs te ontmoeten en terug te koppelen op de manifest.

Elk jaar organiseert de EUD een Workshop, Seminar & Algemene Vergadering. Dit jaar was dat van 14-18 mei in Athene, Griekenland. Vanuit Dovenschap waren Eva Westerhoff en Dennis Hoogeveen aanwezig. Gastland is het land dat op dat moment voorzitter is van de Europese Unie. In 2015 is dat Letland en in 2016 Nederland! In het najaar van 2014 zijn de voorbereidingen voor de organisatie van de EUD-bijeenkomst in Nederland begonnen.

3.5 Werkgroep DOS

DOS staat voor Doven Ontwikkelingssamenwerking en heeft als doel Nederlandse doven te informeren over ontwikkelingswerk in het buitenland. Eva Westerhoff had samen met Caroline

Smits van de NDJ contact met Roos Wattel en Martine Wattel van DOS. Formeel is DOS een werkgroep die zowel onder NDJ als Dovenschap valt. In de praktijk werkt DOS vooral zelfstandig. Op 1 maart 2014 vond de DOS-dag plaats, deze is bezocht door Mariëtte Booij.

3.6 Werkgroep DAF

DAF staat voor Dove Allochtonen Front. Formeel is DAF een werkgroep van Dovenschap. Ook deze werkgroep fungeert in de praktijk zelfstandig. Op 29 maart organiseerde DAF een intercultureel festival in Rotterdam, dat bezocht is door Mariëtte Booij. Vanaf september 2014 vond er intensiever contact plaats met DAF, naar aanleiding van een verzoek van drie studenten aan de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening van de Hogeschool Utrecht om een onderwerp voor hun afstudeeronderzoek. Het onderwerp 'asielprocedures van dove asielzoekers' werd uiteindelijk gekozen en in overleg en samenwerking met DAF is aan het onderzoek begonnen, onder begeleiding van Corrie Tijsseling. Juni 2015 zullen de onderzoeksresultaten gepresenteerd worden bij het Dovenparlement.

3.7 OPCI

Het Onafhankelijk Platform CI beoogt namens alle CI-gebruikers op te treden. Dovenschap had ook in 2014 vertegenwoordigers in deze werkgroep. Helaas werd er tijdens de Wereld CI dag, die in Nederland op 25 februari 2014 in het UMC in Utrecht werd gevierd, weinig aandacht besteed aan doven.

3.8 Grow2Work

Dit project beoogt doven te ondersteunen en stimuleren bij het zoeken naar werk. Hiertoe werden in 2014 diverse bijeenkomsten georganiseerd. Het bestuur was aanwezig bij de promotie van dit project, en draagt er door middel van activiteiten op Facebook en andere sociale media aan bij dat het project onder de aandacht komt van alle doven. Eva Westerhoff was aanwezig bij een bezoek aan het bedrijf De Verbinding, waar vrijwel alle werknemers doof zijn. Corrie Tijsseling vertelde bij de netwerkborrel in december over haar loopbaan.

3.9 ToDo

De werkgroep Tolken en Doven is een gezamenlijke werkgroep van Dovenschap en de Nederlandse Beroepsvereniging Gebarentaal (NBTG). Mariëtte Booij heeft namens Dovenschap zitting in deze werkgroep. Op 21 juni 2014 vond de eerste ToDo-bijeenkomst plaats, die een duidelijk succes was en daarom voor herhaling vatbaar is. De locatie was de Hogeschool Utrecht. Het thema was "Wat doe jij nou?". Doven en tolken bogen met elkaar over de vraag hoe zij gezamenlijk de kwaliteit van de vertaling vergroot kan worden.

3.10 Themabijeenkomsten

In 2014 organiseerde Dovenschap in Utrecht een themabijeenkomst over arbeid. Sprekers waren Bianca Prins en Benny Elferink, en er werd een netwerkborrel gehouden. Een andere themabijeenkomst, over tolken in de media, ging echter wegens te weinig belangstelling niet door.

3.11 Regiogroep Brabant

In de regio zuid: Limburg, Zeeland en Brabant, bestaan momenteel geen dovenorganisaties. Er is een bijeenkomst geweest met belangstellenden, om te brainstormen over dit probleem. De opkomst was groot en de bereidheid eveneens. Dovenschap heeft als voorwaarde gesteld dat mensen uit de regio zelf de kar moeten trekken en een werkgroep opzetten. De uitvoering ligt dan bij de werkgroep, waarbij Dovenschap een ondersteunende functie heeft. Helaas heeft dit niet tot resultaten geleid, er was te weinig daadkracht in de regio.

4. Belangenbehartiging

Belangenbehartiging vormt eveneens een kerntaak van Dovenschap. Dit gebeurt gedeeltelijk ook via het voucher-project Samen Sterk van de Platform-organisaties. Doordat de transities in zorg en onderwijs gevolgd en bewaakt werden binnen het project Samen Sterk kon het bestuur zich richten op andere zaken die eveneens van groot belang zijn voor doven: de ratificatie van het VN verdrag voor de Rechten van Mensen met Beperkingen, de erkenning van de Nederlandse Gebarentaal (NGT) en de herziening van het tolkvoorzieningssysteem.

Daarnaast werden de belangen van doven behartigd door middel van toezicht op, of deelname in projecten van allerlei aard. Tenslotte: Dovenschap merkte in 2014 dat Tweede Kamerleden ons weten te vinden. Er kwamen uitnodigingen voor hoorzittingen en vormen van overleg. De voorlichting omtrent de participatiewet ging helaas naar Tolknet, een bedrijf dat zich in Den Haag presenteert als belangenbehartiger. De Wet Langdurige Zorg echter werd toegewezen aan het voucherproject Samen Sterk.

4.1 Samen Sterk

Binnen Samen Sterk is Benny Elferink (voormalig bestuurslid Dovenschap) projectleider tolkvoorzieningen. Samen met de projectleider zorg (Marien Hannink, FODOK) en projectleider onderwijs (Arend Verschoor, FOSS) heeft hij zich ingezet voor de belangen van doven, slechthorenden en mensen met TOS bij de transities in zorg en onderwijs, zoals de WMO en de tolkvoorziening voor leefuren. Het bestuur van Dovenschap werd regelmatig geïnformeerd over het reilen en zeilen van het project Samen Sterk, onder andere in het besturenoverleg maar ook via individuele gesprekken. Voor een volledige verslaglegging van Samen Sterk verwijzen wij u naar de penvoerder, de NVVS.

4.2 VN verdrag

In februari 2014 hadden Eva Westerhoff en Corrie Tijsseling samen met Annie Wigger en Jacques Dijkgraaf van het Rechtshulploket een afspraak met Jetta Klijnsma, staatssecretaris Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Martin van Rijn, staatssecretaris Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De onderwerpen waren de problemen rondom de

tolkvoorziening, op basis van de meldingen bij het meldpunt en het Rechtshulploket en de ervaringen van de advocaten zelf, het VN-verdrag en de erkenning van de NGT. De erkenning van de NGT wordt in paragraaf 4.3 besproken en de tolkvoorziening in paragraaf 4.4. Staatssecretaris Klijnsma moest helaas op het laatste moment melden dat zij niet bij het gesprek kon zijn, omdat zij in de Kamer geroepen werd. Staatssecretaris Van Rijn stelde zich luisterend op.

Wat betref de ratificatie van het VN verdrag was hij het ermee eens dat er ook aandacht moest zijn voor maatschappelijke toegang voor doven, onder andere door vertalingen van overheidsinformatie in NGT. Voor inbreng rondom het proces van de ratificatie, en de latere implementatie van het VN Verdrag verwees hij ons naar de Alliantie, een overkoepelend orgaan van belangenorganisaties van mensen met beperkingen. Dovenschap was in 2013 al begonnen met het leggen van contacten met het College voor de Rechten van de Mens en met Ieder(In).

Met name het contact met Ieder(In) is in 2014 in toenemende mate geïntensifieerd. Eva Westerhoff bezocht verschillende bijeenkomsten en conferenties, zoals de werkconferentie VN-verdrag Ja zeggen Ja doen, op 27 november 2014. Ieder(In) behoort tot de Alliantie, en de belangen van doven worden, door de contacten tussen Dovenschap en Ieder(In) via Ieder(In) ingebracht bij de overheid. Corrie Tijsseling bezocht in oktober een werkconferentie van het College van de Rechten van de Mens, over de wensen en behoeften van mensen met beperkingen rondom de implementatie van het VN-verdrag. Het bestuur houdt de ontwikkelingen in de politiek wat betreft het VN-verdrag nauwlettend in de gaten. Bovendien heeft het bestuur besloten de ALV van juni 2015 geheel in het teken van mensenrechten te houden zodat dove burgers, belangstellenden en betrokkenen zich volledig kunnen informeren hierover.

4.3 Erkenning NGT

Wat betref de erkenning van de NGT leek staatssecretaris Van Rijn weinig positief bij het gesprek in februari, met name het kostenaspect vond hij zorgelijk. Op 24 april had Eva Westerhoff overleg met het NGT werkveld.

Gezien de weinig positieve reactie van staatssecretaris Van Rijn (PVDA) was Dovenschap dan ook blij verrast toen Roelof van Laar, Tweede Kamerlid namens de PVDA, op 6 mei in de Gelderhorst een bijeenkomst belegde waarin hij te kennen gaf een initiatiefwet in te willen dienen voor de erkenning van de NGT. Dovenschap heeft direct te kennen gegeven daarin betrokken te willen worden, en blijven. Op 16 juni hebben Eva Westerhoff en Corrie Tijsseling in Den Haag een gesprek gehad met Roelof van Laar. Op 14 oktober vond een vervolgesprek plaats, tussen Eva en Roelof. Het gehele najaar van 2014 is Roelof aan de slag gegaan met de wettekst. Bij de ALV van Dovenschap heeft hij de procedures rondom wetsvoorstellen uitgelegd. Daarnaast onderhield Eva Westerhoff in 2014 intensief contact met experts op het gebied van wetgeving rondom minderheidstalen, zoals juristen, linguïsten en beleidsmedewerkers van belangenorganisaties. Ten eerste om zo volledig mogelijk geïnformeerd te zijn en ten tweede om de wettekst die door Van Laar opgesteld wordt voor advies en opmerkingen aan hen voor te leggen.

Tenslotte zorgt leder(In), steeds in overleg met Dovenschap ervoor dat waar mogelijk en relevant, aandacht is voor de erkenning van de NGT. De reden hiervoor is dat het VN verdrag expliciet het recht op (het gebruik van) gebarentaal benoemt wat betreft wonen, werken, leven en onderwijs.

4.4 Tolkvoorzieningsysteem

Terwijl Benny Elferink zich binnen Samen Sterk inzet voor de tolkvoorziening heeft ook het bestuur van Dovenschap zich hiervoor ingezet. Zo had Eva Westerhoff een gesprek met de gemeenteraad van Stichtse Vecht.

Corrie Tijsseling heeft zich samen met Marieke Rensman, econome bij het Centraal Bureau voor de Statistiek, ingezet voor de verbetering van de tolkvoorziening op het gebied van arbeid. Beiden bemerkten uit ervaring dat het UWV het beleid zeer restrictief uitvoert. Zo worden aanvragen voor uitbreiding van de tolkuren stelselmatig afgewezen en zijn tolkgebruikers niet vrij om binnen het toegekende aantal uren zelf te bepalen of zij teamtolken inzetten. Ook de meldingen bij het meldpunt van Dovenschap en het Rechtshulploket bevestigen deze indruk: tolkgebruikers hebben vooral negatieve ervaringen met het UWV. Met name het argument dat tolkaanvragers 'geen passende arbeid' zouden hebben wordt als grievend ervaren. Er hebben

twee gesprekken plaatsgevonden met de hoofddirectie van het UWV: in juni en in december. Het UWV lijkt geneigd om aanpassingen door te voeren in de uitvoering van het overheidsbeleid. De gang van zaken is echter zeer traag. Bovendien bleek het UWV geen cijfers te hebben over aantallen aanvragen, afwijzingen, procedures met hoorzittingen en rechtszaken. Dovenschap blijft hierin volharden: als overheid en UWV blijven beweren dat de kosten voor de tolkvoorziening uit de pan rijzen, zullen zij dit met cijfers moeten boekstaven.

Een ander zorgpunt is de tolkvoorziening voor onderwijs van mensen die 30 jaar of ouder zijn. Wettelijk gezien is hier geen regeling voor, wat erop neerkomt dat doven tot hun 30^e via een tolk onderwijs mogen volgen, en daarna niet meer. Dit is een vorm van rechtsongelijkheid. Het UWV wijst naar de overheid: de wet zou moeten worden aangepast. Het ministerie van Onderwijs en het ministerie van Sociale Zaken wijzen naar elkaar: valt onderwijs na het 30^e jaar onder onderwijs of onder arbeid? Frouke van Winsum zette een Facebook-pagina op over de problemen rondom de tolkvoorziening voor 30-plussers. Corrie Tijsseling nam contact met haar op, met de bedoeling om deze kwestie gezamenlijk aan te pakken.

De combinatie van de vele negatieve ervaringen met het UWV en de patstelling rondom onderwijs voor 30-plussers maakte dat Corrie Tijsseling het initiatief nam voor een notitie met een pleit voor de herziening van het tolkvoorzieningssysteem. In samenwerking met Markell Gremmen van de NBTG is deze notitie uitgewerkt. Vervolgens is de notitie voorgelegd aan vertegenwoordigers van belangenorganisaties: de NBTG, de Nederlandse Schrijftolken Vereniging (NSV), Ieder(In) en de Platformorganisaties. Aan het eind van 2014 was overeenstemming bereikt over de inhoud en het doel van de notitie.

4.5 Rechtshulploket

Dit project kende, onder het vorige bestuur, een wat aarzelend begin waardoor de vraag hoe het verder moest al in 2013 speelde. In 2014 besloot het bestuur om zich in te zetten voor dit project. Eva Westerhoff en Corrie Tijsseling hebben enige malen overleg gehad met de advocaten Annie Wigger en Jacques Dijkgraaf. Door die gesprekken werden de doelstellingen van de advocaten en van het bestuur duidelijk en bemerkten wij dat deze geheel overeen kwamen wat betreft de belangen van doven. In het jaar 2014 hebben een aantal mensen zelf de weg naar het Rechtshulploket gevonden via het meldformulier Rechtshulploket of zijn zij door

bestuur en bureau verwezen naar, of aangemeld bij het Rechtshulploket. In verschillende gevallen ging het om juridisch advies, in enkele gevallen zijn juridische procedures begonnen. Het Rechtshulploket behandelt zaken van allerlei aard: van conflicten met bureaus over bomen tot en met conflicten met overheden rondom tolkvoorzieningen. In 2014 is bovendien contact gelegd tussen ons Rechtshulploket en het juridische steunpunt van Ieder(In), met het streven om kennis en ervaringen uit te wisselen.

4.6 Meldpunt

Het bestuur streefde ernaar om in 2014 een meldpunt op te zetten. Dit is gelukt in de zin dat mensen vaker de weg weten te vinden naar het adres info@dovenschap.nl en daar hun vraag of melding bekend maken. Het is nog niet gelukt om een structureel meldpunt in te stellen. Dit is mede veroorzaakt doordat de andere platformorganisaties overkoepelende belangenorganisaties zoals Ieder(In) gezamenlijke meldpunten overwogen. Een wildgroei aan meldpunten is uiteraard ook niet wenselijk. Dovenschap besloot daarom om de situatie voorlopig te houden zoals deze is: mensen kunnen hun vragen en meldingen kwijt bij het info-adres waarna wij vragen proberen te beantwoorden, mensen eventueel doorverwijzen, en meldingen noteren om door te geven aan de betreffende instanties.

4.7 Programmaraad

In 2014 nam Corrie Tijsseling de taken over van Benny Elferink wat betreft de Programmaraad. Dit is een raad voor wetenschappelijk onderzoek die ontstaan is, en gesubsidieerd wordt vanuit het overheidsproject Verbindend Vernieuwen. De subsidiëring wordt verstrekt aan de Samenwerkende Instellingen Auditief Communicatief (SIAC): Kentalis, Auris, GGMD, NSDSK en de Gelderhorst. Gezamenlijk bepalen zij welke onderzoeksvoorstellen op het gebied van doof, slechthorend en TOS gefinancierd worden, en bewaken zij de uitvoering van dat onderzoek. Dovenschap, FODOK en FOSS hebben eveneens zitting in die Programmaraad, maar vooral in een adviserende rol.

In 2014 is begonnen met twee nieuwe onderzoeken: een onderzoek naar een meetinstrument voor de leefsituatie van doven en een onderzoek naar leesprofielen van doven. Het doel van het ontwikkelen van een meetinstrument voor de leefsituatie van doven is dat de overheid met

dit instrument regelmatig adequate informatie kan vergaren over de situatie van doven wat betreft wonen, werken en leven. Tot nu toe ontbreekt zo'n instrument en het laatste onderzoek naar de leefsituatie van doven dateert alweer van 1988. Vermoedens van, en ervaringen met een lager welzijn van doven kunnen daarom niet gestaafd worden met feiten en cijfers. Een meetinstrument naar de leefsituatie van doven is daarom van groot nut voor de belangenbehartiging, zodat argumentatie richting overheden, organisaties en instellingen onderbouwd kunnen worden met feiten en cijfers. In het onderzoek naar de leesprofielen van doven gaat het er vooral om, om te onderzoeken hoe doven lezen. Met name gaat het om de vraag of daar verschillen in zijn, hoe doven zelf het lezen beleven, of zij zelf lees-strategieën hebben ontwikkeld, enzovoort. Met de resultaten van dit onderzoek kan met name voor doven die moeite hebben met lezen bekeken worden hoe voorlichtingsmateriaal vanuit de overheid en de hulpverlening aangepast kan worden.

4.8 Mijn baby is doof

Dit project is een navolging van het Vlaamse project en beoogt ouders van dove kinderen zo volledig mogelijk te informeren over de doofheid en het doofzijn van hun kind. Het gaat dan vooral om ouders die nog maar kort geleden bericht hebben gekregen dat hun kind doof is. Het project wordt uitgevoerd door de groep gebarentaalonderzoekers van de Radboud Universiteit, onder leiding van dr. Onno Crasborn.

4.9 Kwaliteit TeleTolken

Dit project werd afgerond per 1 januari 2014. Het eindverslag is op te vragen bij Wouter Bolier. U kunt het eindresultaat bekijken op www.kwaliteitteletoolk.nl. Benny Elferink uitte de wens om een doorstart te maken van dit project. Het bestuur besloot dat hij dit kan doen binnen zijn mandaat als projectleider tolkvoorzieningen in Samen Sterk. Dovenschap is hierbij verder niet meer betrokken.